

Ontwerpbesluit Verlenen ontheffing

Datum

2 oktober 2023

Zaaknummer

2022-018118

OnderwerpWet natuurbescherming -
soortbescherming**Inlichtingen bij**Provincieloket
026 359 99 99
post@gelderland.nl**Blad**

1 van 16

Locatie

Rijksmonument Het Oude Loo

Gemeente

Apeldoorn

Activiteit

Onderhoudswerkzaamheden

Beste heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u een ontwerpbesluit over bovengenoemde aanvraag. Wij verlenen u deze ontheffing.

De bijlagen zijn onderdeel van dit besluit

Bijlage 1 bevat een toelichting op ons besluit. Ook zijn de voorschriften van deze ontheffing beschreven in bijlage 1. In bijlage 2 is een kaart van het projectgebied opgenomen en in bijlage 3 de locaties voor de mitigerende maatregelen. Neem alle bijlagen goed door.

Ontwerpbesluit

U ontvangt nu het ontwerpbesluit. U mag pas met de activiteiten beginnen als u het definitieve besluit heeft ontvangen.

Wij publiceren dit ontwerpbesluit op www.overheid.nl. Een ieder kan op dit besluit reageren door middel van het indienen van een zienswijze. Als wij reacties ontvangen, krijgt u hierover bericht. Wilt u een zienswijze indienen? Dat kan mondeling door contact op te nemen met het Provincieloket, telefoonnummer 026 359 99 99, schriftelijk via Gedeputeerde Staten van Gelderland, Postbus 9090, 6800 GX Arnhem of digitaal via post@gelderland.nl.

Datum

2 oktober 2023

Zaaknummer

2022-018118

Blad

2 van 16

Meer informatie

Heeft u nog vragen? Kijk daarvoor op [gelderland.nl](https://www.gelderland.nl). U kunt ook contact opnemen met het Provincieloket via telefoonnummer 026 359 99 99. Houdt u het zaaknummer van deze brief bij de hand. We kunnen u dan sneller helpen.

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

Caroline van Halteren
Teammanager Handhaving

Documentnummers inzage stukken:

03833421, 03834289, 03834291, 03896450, 03998663

Bijlagen

- Bijlage 1 – Toelichting besluit
- Bijlage 2 – Kaarten projectgebied
- Bijlage 3 – Mitigerende maatregelen

BIJLAGE 1 – TOELICHTING BESLUIT

Beslissing van GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND op het verzoek van [REDACTED], hierna te noemen de aanvrager, van 22 december 2022 om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming, hierna de Wnb.

De opbouw van deze beslissing is als volgt:

- Allereerst worden de ingediende *aanvraag en het procesverloop* toegelicht;
- Daarna volgt het *besluit* met inbegrip van de voorschriften;
- Onder het kopje *beoordeling* wordt de onderbouwing van het besluit gegeven;
- De beslissing wordt afgesloten met een *conclusie en overige verplichtingen*.

AANVRAAG EN PROCESVERLOOP

Op 22 december 2022 ontvingen wij een aanvraag van Rijksvastgoedbedrijf voor een ontheffing in het kader van hoofdstuk 3 van de Wnb op grond van artikel 3.1 lid 2 voor het opzettelijk vernielen, beschadigen of wegnemen van nesten, rustplaatsen of eieren van de gierzwaluw en grote gele kwikstaart en artikel 3.5 lid 2 en lid 4 voor het beschadigen of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis en het opzettelijk verstoren van vleermuizen.

De ontheffing wordt aangevraagd op basis van het in de wet genoemde belangen van de volksgezondheid of de openbare veiligheid en van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

De aanvraag maakt deel uit van deze ontheffing.

Er is voor de aangevraagde werkzaamheden niet eerder een ontheffing verleend.

Er wordt geen gebruik gemaakt van een gedragscode.

Op 29 maart 2023, 30 juni 2023 en 26 september 2023 hebben wij van de aanvrager aanvullende stukken ontvangen waarom wij per brief van 3 maart 2023 hebben verzocht.

Deze aanvraag is nog niet getoetst aan het gebiedende deel zoals neergelegd in hoofdstuk 2 van de Wet natuurbescherming. Naar aanleiding van de uitspraak 'Porthos' van 2 november 2022 (ECLI:NL:RVS:2022:3159) mag de zogenoemde partiële bouwvrijstelling niet langer toegepast worden, waardoor effecten van stikstofdepositie als gevolg van de aanlegfase niet langer vergunningvrij zijn. Mogelijk zijn er door het project ook effecten (van stikstof) op een Natura 2000-gebied en is hier ook een vergunning Wnb voor nodig. Indien dit het geval is, dient de aanvrager deze ook bij de provincie aan te vragen. Voor meer informatie over stikstof kunt u de website van BIJ12 het onderwerp "Stikstof en Natura 2000" raadplegen.

Op deze aanvraag is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing verklaard.

BESLUIT

Gedeputeerde Staten van Gelderland

HEBBEN BESLOTEN

gelet op de artikelen 3.3 lid 1, lid 4 en lid 5 en 3.8 lid 1 en lid 5 van de Wet natuurbescherming

ONTHEFFING TE VERLENEN

aan

voor de soorten, verbodsbepalingen en wettelijke belangen zoals weergegeven in tabel 1

Tabel 1 Soorten, verboden en belangen

Soort	Verbod		Belang
Gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)	Artikel 3.5 lid 2	Het opzettelijk verstoren	A
Ruige dwergvleermuis (<i>Pipistrellus nathusii</i>)	Artikel 3.5 lid 4	Het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen	
Kleine dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pygmaeus</i>)			
Laatvlieger (<i>Eptesicus serotinus</i>)			
Rosse vleermuis (<i>Nyctalus noctula</i>)			
Gierzwaluw (<i>Apus apus</i>)	Artikel 3.1 lid 2	Het opzettelijk vernielen of beschadigen van nesten, rustplaatsen of eieren of het wegnemen van nesten	B
Grote gele kwikstaart (<i>Motacilla cinerea</i>)			

- A) Artikel 3.8 lid 5b onder 1 van de Wnb: In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.
- B) Artikel 3.3 lid 4b onder 1 van de Wnb: in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid.

Aan deze ontheffing zijn op grond van artikel 5.3 van de Wet natuurbescherming de volgende voorschriften verbonden:

Datum

2 oktober 2023

Zaaknummer

2022-018118

Blad

5 van 16

Algemene voorschriften

1. De ontheffing geldt voor Rijksmonument Het Oude Loo zoals aangegeven in figuur 1 en 2 van bijlage 2.
2. De werkzaamheden moeten uiterlijk 1 januari 2029 uitgevoerd zijn.
3. De ontheffing geldt uitsluitend voor de soorten, verboden en belangen zoals weergegeven in tabel 1.
4. De ontheffinghouder dient direct contact op te nemen met de provincie Gelderland indien er verbodsbepalingen worden overtreden, waarvoor geen ontheffing is verleend. Dit kan het geval zijn als er negatieve effecten optreden op soorten waarvoor geen ontheffing is verleend of als er onverwachte negatieve effecten van de activiteiten optreden. Dit kan via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2022-018118.
5. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder blijft verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
6. De in voorschrift 5 genoemde (rechts)personen beschikken op de plaats waar de activiteiten van de ontheffing worden uitgevoerd over een (digitale) kopie van deze ontheffing, en tonen deze op verzoek aan de daartoe bevoegde toezichthouders en opsporingsambtenaren.
7. De in voorschrift 5 genoemde (rechts)personen zijn op de hoogte van de inhoud en het doel van deze ontheffing en de daaraan verbonden voorschriften, zodanig dat zij daar ook invulling en uitvoering aan kunnen geven.
8. Indien de ontheffinghouder de ontheffing in zijn geheel wil overdragen dan dient voor deze naamswijziging toestemming te worden gevraagd bij de provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2022-018118.
9. Minimaal twee weken voor aanvang van de werkzaamheden waardoor verbodsbepalingen worden overtreden moet melding worden gedaan van de datum van start van de werkzaamheden bij de provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2022-018118.
10. De voorgenomen werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige¹ op het gebied van vleermuizen en vogels.
11. Minimaal twee weken voor aanvang van de werkzaamheden waardoor verbodsbepalingen worden overtreden wordt door de ontheffinghouder een ondertekende opdrachtbevestiging

¹ De provincie Gelderland verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie, habitats en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en ((soort)specifieke) ecologische kennis heeft. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus.

Met betrekking tot soorten of specifieke soorten kan als deskundige ook iemand worden aangemerkt die:

- op MBO-niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

Datum

2 oktober 2023

Zaaknummer

2022-018118

Blad

6 van 16

van de ecologische begeleiding verstrekt aan de provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2022-018118. In de opdrachtbevestiging dient een omschrijving van de ecologische begeleiding, de naam en het telefoonnummer van de ecologisch deskundige te worden vermeld.

12. Vanaf het moment dat verstorende werkzaamheden plaatsvinden is de ontheffinghouder ervoor verantwoordelijk dat de ecologisch deskundige tijdens de ecologische begeleiding alle bevindingen bijhoudt in een logboek. In het logboek wordt vermeld op welke data de deskundige aanwezig was, welke werkzaamheden zijn uitgevoerd en begeleid, en hoeveel exemplaren en verblijfplaatsen van welke beschermde soorten op welke locatie zijn waargenomen. Tevens dienen er duidelijke foto's van de werkzaamheden en de geplaatste voorzieningen te worden opgenomen in het logboek. Het logboek moet altijd aanwezig zijn op de projectlocatie en dient door de ontheffinghouder op verzoek van een toezichthouder direct te worden overhandigd.
13. Het logboek dient door de ontheffinghouder uiterlijk twee weken na afronding van de werkzaamheden aan de provincie Gelderland te worden verstrekt via post@gelderland.nl, onder vermelding van zaaknummer 2022-018118.

Soortspecifieke voorschriften

14. Als na 1 maart 2026 nog verstorende werkzaamheden plaatsvinden zonder dat hiervoor in een eerder stadium ongeschikt is gemaakt, dient een actualisatie van het ecologisch onderzoek uit 2022 plaats te vinden.
15. Alle mitigerende maatregelen zoals genoemd in tabel 3 en die zijn opgenomen in bijlage 3 van deze ontheffing dienen te worden uitgevoerd.
16. De deskundige zoals genoemd in voorschrift 10 begeleidt in elk geval het plaatsen of aanbrengen van mitigerende maatregelen en het ongeschikt maken van verblijfplaatsen.
17. Voor het ongeschikt maken voor vogels en vleermuizen mogen geen zelf-expanderende vulmiddelen (zoals purschuim) worden gebruikt om gaten dicht te zetten en geen netten of andere materialen worden toegepast waarin ze verstrikt kunnen raken.
18. Daar waar in de broedperiode wordt gewerkt, dienen aanwezige broedgevallen buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden te blijven. Een deskundige op het gebied van vogels dient te bepalen of en welke werkzaamheden uitgevoerd kunnen worden.
19. De reinigings- en herstelwerkzaamheden aan de gevels van bouwdelen waar nestplaatsen van de gierzwaluw zijn aangetroffen, dienen uitgevoerd te worden buiten het broedseizoen van deze soorten (globaal lopend van half april tot september). De nestplaatsen dienen tijdens de werkzaamheden toegankelijk te blijven voor deze soort.
20. Het ongeschikt maken van de verblijfplaatsen van de grote gele kwikstaart dient plaats te vinden buiten het broedseizoen van deze soort, globaal lopend van half maart tot augustus.
21. De tijdelijk aangebrachte kasten voor de grote gele kwikstaart blijven hangen tot de werkzaamheden zijn afgerond en het broedseizoen is afgelopen. De tijdelijke kasten worden verwijderd op het moment dat deze niet in gebruik zijn en buiten de kwetsbare broedperiode van de grote gele kwikstaart (globaal lopend van half maart tot augustus). De kasten mogen enkel verwijderd worden onder begeleiding van een ecologisch deskundige.

22. De reinigings- en herstelwerkzaamheden aan de gevels van bouwdelen waar verblijfplaatsen van vleermuizen in de muurdelen zijn aangetroffen, dienen uitgevoerd te worden buiten de kwetsbare periode (zijnde de paar-, kraam- en/of winterperiode, afhankelijk van welke functies de aangetroffen verblijfplaatsen per bouwdeel hebben) van de aangetroffen vleermuissoorten. De toegangen tot de verblijfplaatsen dienen tijdens de werkzaamheden toegankelijk te blijven voor deze soorten.
23. De voorgeschreven voorzieningen zoals beschreven in tabel 3 moeten conform de richtlijnen uit de kennisdocumenten van BIJ12 geplaatst worden (hoogte, expositie, etc.). De ontheffinghouder ziet erop toe dat de voorzieningen duurzaam zijn en te allen tijde functioneel blijven.
24. Alle verblijfplaatsen van vleermuizen waar negatieve effecten op worden verwacht, worden voorafgaand aan de werkzaamheden en buiten de kwetsbare overwinterings- en kraamperiode van de betreffende soorten ongeschikt gemaakt door de dakpannen vanaf de onderzijde van het dak of vanaf één zijde in de richting van de vastgestelde verblijfplaatsen handmatig te verwijderen, en door loodslabben en zinken delen voorzichtig te liften. Indien er nog vleermuizen aanwezig zijn, dient de verblijfplaats weer afgedekt te worden. Deze werkwijze wordt herhaald totdat de vleermuizen uit eigen beweging zijn vertrokken en dit na controle door een deskundige zoals genoemd in voorschrift 10 is bevestigd.
25. Indien de vleermuizen niet uit eigen beweging vertrekken, kunnen in overleg met de ecologisch deskundige aanvullende maatregelen worden getroffen om de verblijfplaats ongeschikt te maken. Alvorens deze aanvullende maatregelen worden toegepast, dient contact opgenomen te worden met de provincie Gelderland om toestemming te vragen voor deze maatregelen. Ook het toepassen van de aanvullende maatregelen moet een controle worden uitgevoerd of de vleermuizen echt vertrokken zijn. Deze cyclus dient net zolang herhaald te worden totdat er geen uitvliegende vleermuizen meer worden waargenomen.
26. Indien tijdens de werkzaamheden toch vleermuizen worden aangetroffen, wordt het werk ter plaatse stopgezet totdat de vleermuizen uit zichzelf vertrokken zijn. De ecologisch deskundige wordt hierbij geraadpleegd. Indien de vleermuizen niet uit zichzelf vertrekken, moet contact opgenomen worden met de provincie Gelderland om toestemming te vragen voor aanvullende maatregelen.
27. De tijdelijk aangebrachte vleermuiskasten blijven hangen tot de permanente verblijfplaatsen zijn gerealiseerd en beschikbaar zijn, waarbij rekening wordt gehouden met de gewenningsperiode. Daarnaast mogen de tijdelijke vleermuiskasten pas verwijderd worden op het moment dat deze niet in gebruik zijn door vleermuizen en buiten de meest kwetsbare periodes zijnde de kraamperiode (half mei tot half juli) en de winterperiode (1 november tot 1 april). De kasten mogen enkel verwijderd worden onder begeleiding van een ecologisch deskundige.

Datum

2 oktober 2023

Zaaknummer

2022-018118

Blad

8 van 16

BEOORDELING VAN DE AANVRAAG**Project***In de aanvraag beschreven project*

Het Rijksvastgoedbedrijf is voornemens om noodzakelijke instandhoudingswerkzaamheden uit te voeren aan het Rijksmonument Het Oude Loo in Apeldoorn. De werkzaamheden betreffen onder andere het reinigen van de gevels, herstel van het voegwerk, schilderwerk, vervangen c.q. herstellen van zink- en loodwerk en onderhoudswerkzaamheden aan het dak waarbij o.a. de dakpannen (deels) worden vervangen. Na de werkzaamheden zijn de verblijf- en nestplaatsen van beschermde soorten wederom beschikbaar. De nestplaatsen van vogels bevinden zich allen in de neststenen die in de gevels zijn ingebouwd. Deze blijven (ook tijdens de werkzaamheden) intact. De verblijfplaatsen van de vleermuizen bevinden zich in de muren (waarbij de ingangen zich bevinden in kieren, open stootvoegen en neststenen) en onder loodslabben, tussen het zink en muurdelen van de gevel en tussen de dakpannen en het dakbeschot.

De onderhoudswerkzaamheden zullen gefaseerd plaatsvinden in een tijdsbestek van circa één jaar. Het gebouw is hiervoor opgedeeld in 10 bouwdelen (zie figuur 3 in bijlage 2).

In de winterperiode wordt gestart met voorbereidende werkzaamheden zoals het verwijderen van de luiken, het plaatsen van pontons, het aanbrengen van beschermde maatregelen aan het straatwerk, terras en bruggen en het plaatsen van het steigerwerk.

Werkzaamheden aan de gevels

Er wordt gestart met de reinigingswerkzaamheden aan de gevels van alle bouwdelen. Dit zal gebeuren voorafgaand aan de start van de kraamperiode van de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger en voorafgaand aan de broedperiode van de gierzwaluw en grote gele kwikstaart (de soorten waarvan verblijfplaatsen in de gevels zijn aangetroffen). Voor bouwdeel 1, waar winterverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis zijn aangetroffen, zal bij voorkeur zo laat mogelijk, maar alsnog voorafgaand aan de kraamtijd gewerkt worden. Het gevelherstel zal vervolgens na de paartijd van de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger evenals na de broedperiode van de grote gele kwikstaart en gierzwaluw plaatsvinden, met uitzondering voor bouwdeel 1, waar winterverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis zijn aangetroffen. De gevelherstelwerkzaamheden zullen hier in het voorjaar plaatsvinden. De verblijfplaatsen in de gevels zullen tijdens de werkzaamheden beschikbaar blijven voor de soorten.

Werkzaamheden aan het dak

Er wordt gestart met de werkzaamheden in de bouwdelen 1 en 2, waar verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en kleine dwergvleermuis in het dak zijn waargenomen. Tijdens de zomerperiode, maar voorafgaand aan de start van de kraamperiode worden de verblijfplaatsen in het dak ongeschikt gemaakt aan de hand van voorschrift 23. Nadat de vleermuizen de verblijfplaats hebben verlaten, worden de dakpannen en eventuele overige onderdelen van het dak verwijderd. Direct na de verwijderingswerkzaamheden, wordt het dak gerepareerd en worden o.a. nieuwe dakpannen aangebracht. Na afronding van de werkzaamheden aan het dak van in ieder geval bouwdeel 1 en 2, wordt bovenstaande werkwijze herhaald voor bouwdelen 3, 4, 5, 6 en 7. In deze bouwdelen zijn zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis aangetroffen.

Projectplan

In het bij de aanvraag toegevoegde projectplan “Activiteitenplan noodzakelijke instandhoudingswerkzaamheden Het Oude Loo, Apeldoorn” (Ecogroen, 2022) zijn opgenomen:

- Het uitgevoerde ecologisch onderzoek en de resultaten;
- Een effectbeoordeling van het project;
- De te nemen mitigerende of compenserende maatregelen;

Datum

2 oktober 2023

Zaaknummer

2022-018118

Blad

9 van 16

- Alternatievenafweging;
- Onderbouwing wettelijk belang;
- Beoordeling staat van instandhouding.

In de aanvraag beschreven ecologische waarden en de effecten van het project op deze waarden

Er heeft een ecologisch onderzoek plaatsgevonden naar vleermuizen en vogels in 2022.

De aanvrager heeft aangegeven dat de onderzoeken zijn uitgevoerd op basis van het op dat moment vigerende vleermuisprotocol van het Netwerk Groene Bureaus en de kennisdocumenten van BIJ12.

Tabel 2 geeft een overzicht van de resultaten van het uitgevoerde ecologisch onderzoek en de te verwachten effecten van het project.

Tabel 2 Resultaten ecologisch onderzoek en effectbeoordeling

Aangetroffen soorten	Aantal aangetroffen verblijfplaatsen	Aantal verblijfplaatsen waar negatieve effecten verwacht worden
Gierzwaluw	18 nesten	0 nesten, mits de nestplaats toegankelijk gehouden wordt tijdens de werkzaamheden. De nestplaatsen worden buiten de broedperiode opgeschoond door oud nestmateriaal te verwijderen en te vervangen door schoon hooi, waardoor de kans op parasieten en daardoor een verlaagd broedsucces mogelijk wordt verminderd (positief effect). Omdat het (tijdelijk) aantasten van een nestplaats wel verboden is, is hiervoor wel ontheffing nodig.
Grote gele kwikstaart	2 nesten	2 nesten, de nestplaatsen worden tijdens het broedseizoen afgedekt om broedsels te voorkomen en op die manier verstoring van broedende dieren te voorkomen. De nestplaatsen worden buiten de broedperiode opgeschoond door oud nestmateriaal te verwijderen en te vervangen door schoon hooi, waardoor de kans op parasieten en daardoor een verlaagd broedsucces mogelijk wordt verminderd.
Gewone dwergvleermuis	9 zomerverblijfplaatsen, 3 paarverblijfplaatsen, 4 massawinterverblijfplaatsen	5 zomerverblijfplaatsen waarvan 2 ook als paarverblijfplaats dienen. Op de overige verblijfplaatsen (welke zich in de muren bevinden) worden geen negatieve effecten verwacht, mits buiten de meest kwetsbare periode wordt gewerkt en maatregelen worden genomen om de verblijfplaats tijdens de werkzaamheden toegankelijk te houden, met als uitzondering de eis de verblijfplaatsen (zo kort mogelijk) af te dekken tijdens de reinigingswerkzaamheden aan de gevel.
Ruige dwergvleermuis	1 zomerverblijfplaats	0 verblijfplaatsen, mits maatregelen worden genomen om de verblijfplaats, welke zich in de muur bevindt, tijdens de werkzaamheden toegankelijk te houden, met als uitzondering

Datum

2 oktober 2023

Zaaknummer

2022-018118

Blad

10 van 16

		de eis de verblijfplaatsen (zo kort mogelijk) af te dekken tijdens de reinigingswerkzaamheden aan de gevel.
Kleine dwergvleermuis	1 zomerverblijfplaats	1 zomerverblijfplaats
Laatvlieger	3 zomerverblijfplaatsen	2 zomerverblijfplaatsen. Op de overige verblijfplaats, welke zich in de muur bevindt, worden geen negatieve effecten verwacht, mits maatregelen worden genomen om de verblijfplaats tijdens de werkzaamheden toegankelijk te houden, met als uitzondering de eis de verblijfplaatsen (zo kort mogelijk) af te dekken tijdens de reinigingswerkzaamheden aan de gevel.
Rosse vleermuis	1 paarverblijfplaats	1 paarverblijfplaats
Algemene broedvogelsoorten	5 nesten; 2 van de witte kwikstaart, 2 van koolmees en 1 van pimpelmees	0 nesten, mits buiten de broedperiode wordt gewerkt of de nestplaatsen toegankelijk gehouden worden tijdens de werkzaamheden. Nestplaatsen van deze soorten zijn niet jaarrond beschermd.

Niet aangetroffen zijn:

- reptielen, amfibieën, overige zoogdieren, beschermde planten, vissen, vlinders en ongewervelden.

Preventieve maatregelen*Periode*

- De reinigings- en onderhoudswerkzaamheden aan de gevels worden zo veel mogelijk, in ieder geval in bouwdelen waar broedvogels (waaronder de jaarrond beschermde nestplaatsen van de gierzwaluw en grote gele kwikstaart) zijn aangetroffen, buiten het broedseizoen uitgevoerd om doden, verwonden of verstoren van broedende vogels en hun jongen te voorkomen.
- Onderhoudswerkzaamheden aan de gevel (gevelreiniging en herstel van o.a. het voegwerk) worden buiten de kwetsbare periode (zijnde de kraam-, paar- en/of winterperiode, afhankelijk van het type verblijfplaats dat is aangetroffen) van de gewone dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis uitgevoerd om het verstoren van vleermuizen te voorkomen.

Steigers

- Het plaatsen en weghalen van de steigers wordt uitgevoerd buiten het broedseizoen van de gierzwaluw en grote gele kwikstaart, waarbij de verblijfplaatsen van de grote gele kwikstaart worden afgedekt.
- Bij het plaatsen van de steigers wordt rekening gehouden met nestplaatsen van de gierzwaluw door in het broedseizoen in een zone van minimaal 3 meter onder de neststenen geen steigerplanken te plaatsen, zodat de aan- en afvliegroute vrij blijft.
- Bij het plaatsen van de steigers wordt rekening gehouden met locaties met winterverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis. Steigers voor bouwdeel 1 worden op een zodanige wijze aangebracht – onder begeleiding van de ecologisch specialist – dat er geen stangen of steigervloeren op een afstand van een meter van de invliegopening aanwezig zijn. Ook bij het plaatsen van de steigers wordt voorkomen dat deze in de avond of nacht in- en/of uitgangen van verblijfplaatsen (open stootvoegen, neststenen en kieren tussen dakgoot en gevels) blokkeren, door de steigerbuizen op minimaal 40 cm afstand van de bekende en potentiële verblijfplaatsen te plaatsen.

- Aan de niet gebruikte steigers worden geen steigerdoeken geplaatst om voldoende vrije af- en aanvliegroutes te garanderen.

Overige maatregelen

- Bij het reinigen van de gevels wordt voorkomen dat water door open stootvoegen, kieren en neststenen in verblijf- en nestplaatsen belanden. Dit is mogelijk door deze openingen tijdens de werkzaamheden overdag tijdelijk af te dichtten, maar weer open te maken na afronding van de werkzaamheden op dezelfde werkdag (vooraftgaand aan de avondschemer) zodat vleermuizen vrij in- en uit kunnen blijven vliegen.
- Werkzaamheden vinden overdag plaats om verstoring van vleermuizen te voorkomen.
- Bestaande kieren en scheuren die toegang geven tot bekende verblijfplaatsen van vleermuizen blijven gehandhaafd.

Mitigerende maatregelen

Tabel 3 geeft een overzicht van de te realiseren alternatieve voorzieningen voor de gewone dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en grote gele kwikstaart. De voorzieningen zijn aangebracht conform de richtlijnen uit de kennisdocumenten van BIJ12. In bijlage 3 van deze ontheffing zijn de locaties van de voorzieningen opgenomen.

Tabel 3 Overzicht van de te realiseren alternatieve voorzieningen

Soorten waarop negatief effect wordt verwacht	Tijdelijke mitigatie	Permanente mitigatie
Gewone dwergvleermuis en Kleine dwergvleermuis	Half februari 2023 zijn 32 kleine vleermuiskasten (type VMT1a van Unitura) en 4 kraamkasten (type VMT3a van Unitura) opgehangen aan een viertal bouwborden, op minimaal 3 meter hoogte. De bouwborden zijn binnen 200 meter van de oorspronkelijke verblijfplaatsen geplaatst en zodanig geplaatst dat ze zijn georiënteerd op alle vier de windrichtingen.	Na het verwijderen van de dakpannen en het lood- en zinkwerk wordt het dak opnieuw opgebouwd. Onder de loodslabben onder schoorstenen en onder zinkwerk op gevels worden ruimten gecreëerd die (weer) geschikt zijn als permanente verblijfplaats voor de vleermuizen. De bestaande (toegangen tot) verblijfplaatsen van de vleermuizen worden opnieuw beschikbaar gesteld en daarnaast worden 20 extra toegangen tot verblijfplaatsen aangebracht in bouwdelen 1, 2, 9 en 10, worden 10 extra toegangen tot verblijfplaatsen aangebracht in bouwdelen 5, 6, 7 en 8 en worden 10 extra toegangen tot verblijfplaatsen aangebracht in bouwdelen 3, 4 en 11.
Laatvlieger	Half februari 2023 zijn 4 kasten (type Schwegler 1FTH) opgehangen in de toegangspoort tot het jachtslot onder bouwdeel 3 en 4. Daarnaast wordt het bouwdeel waar de laatvlieger is aangetroffen voor wat betreft de werkzaamheden aan het dak (waar de verblijfplaatsen zijn aangetroffen; bouwdeel 5 en 6) enkele weken later gerenoveerd dan bouwdelen 1 en 2, waardoor de bebouwing op het moment dat de verstoring aan de oorspronkelijke verblijfplaatsen zal plaatsvinden, al weer deels geschikt zal zijn als verblijfplaats voor de laatvlieger.	
Rosse vleermuis	Minimaal 6 weken vooraftgaand aan de start van de werkzaamheden worden 4 vleermuiskasten (type	

Datum

2 oktober 2023

Zaaknummer

2022-018118

Blad

12 van 16

	Schwegler 2F) aan bomen op maximaal 200 meter afstand in de omgeving geplaatst. De openingen van de kasten worden op een minimale hoogte van 4,5 meter geplaatst.	
Grote gele kwikstaart	In de zomer van 2023 zijn vier nestkasten (type NK GK 02 van Vivara Pro) verdeeld over de twee toegangsbruggen naar het jachtslot opgehangen.	De bestaande verblijfplaatsen zijn na de werkzaamheden weer beschikbaar.

Beoordelingskader

Tabel 4 geeft een overzicht weer van de relevante aspecten waarop getoetst is in het kader van de Wnb.

Tabel 4 Beoordeling van het toetsingskader

Toetsingskader	Beoordeling
Er is voldoende onderzoek uitgevoerd naar alle mogelijk voorkomende soortgroepen en alleen op de aangevraagde soorten treedt een effect op door het project. <u>Toelichting:</u> Voor alle te verwachten soorten op deze locatie heeft soortgericht onderzoek plaatsgevonden. De uitgevoerde onderzoeken voldoen (voor zo ver beschikbaar) aan de richtlijnen uit de Kennisdocumenten en onderzoeksprotocollen voor de soorten. Alle soorten die zijn aangetroffen waar (mogelijk) negatieve effecten op plaats kunnen vinden zijn aangevraagd.	Ja
Het onderzoek naar de aangevraagde soorten is door deskundigen uitgevoerd en door ons als voldoende beoordeeld. <u>Toelichting:</u> Zie bovenstaande toelichting.	Ja
De negatieve effecten op de aanwezige natuurwaarden worden met de voorgeschreven maatregelen voldoende gemitigeerd en gecompenseerd. <u>Toelichting:</u> Als mitigerende maatregel worden tijdelijke verblijfplaatsen in de vorm van vleermuiskasten voor de vleermuizen gerealiseerd. Het aantal tijdelijke verblijfplaatsen voldoet hierbij aan de minimale vereisten. Voor laatvliegers is nog weinig bekend over het gebruik van vleermuiskasten als tijdelijke verblijfplaats, echter worden de bouwdelen met de oorspronkelijke verblijfplaatsen van de laatvlieger gerenoveerd nadat de onderhoudswerkzaamheden aan andere bouwdelen voor een deel zijn afgerond, waardoor voor deze soort direct weer verblijfplaatsen in het monument beschikbaar komen. Ten slotte worden ook vier tijdelijke nestkasten voor de grote gele kwikstaart geplaatst, omdat de nestplaatsen van deze soorten tijdelijk afgedekt zullen worden i.v.m. de plaatsing van steigers. Voor de soorten waar geen mitigerende maatregelen worden genomen, worden voldoende preventieve maatregelen genomen door te werken buiten de meest kwetsbare periode van de soorten en door het aanpassen van de werkwijze (zie het kopje 'preventieve maatregelen' voor een overzicht van deze maatregelen).	Ja
De alternatieve locaties, werkwijze, inrichting en planning zijn voldoende afgewogen en er is geen bevredigend alternatief. <u>Toelichting:</u> De werkzaamheden zijn locatie gebonden. Het laatste grote onderhoud is uitgevoerd in 1970 waardoor de onderhoudsbehoefte nu urgent is. Het onderhoud is benodigd om te voldoen aan de	Ja

Datum

2 oktober 2023

Zaaknummer

2022-018118

Blad

13 van 16

instandhoudingsverplichting vanuit de Erfgoed- en Monumentenwet en om de algehele veiligheid rondom het pand te kunnen blijven garanderen. Door te werken met een fasering kan worden gegarandeerd dat voor alle soorten buiten de meest kwetsbare periode aan/bij de oorspronkelijke verblijfplaatsen wordt gewerkt. De werkwijze is waar mogelijk zodanig ingericht dat negatieve effecten op soorten worden voorkomen. Een alternatief is dan ook niet mogelijk.	
Het wettelijk belang waarvoor is aangevraagd zoals aangegeven in tabel 1 is van toepassing en voldoende onderbouwd. <u>Toelichting:</u> Op grond van de Erfgoedwet geldt voor de eigenaar van rijksmonumenten de verplichting om een gebouw te onderhouden wanneer verwaarlozing of achterstallig onderhoud dreigt. Het is verboden om een beschermd rijksmonument te beschadigen of te vernielen of daaraan onderhoud te onthouden dat voor de instandhouding daarvan noodzakelijk is. Uit inspectie is gebleken dat het dak moet worden onderhouden omdat risico's op gevaarlijke situaties voor de aanwezigen – zoals het afwaaien van dakpannen – voorkomen moet worden. Het onderhoud vindt dan ook plaats in het belang van de openbare veiligheid. Bovendien is het uitgangspunt het behouden van het monument inclusief alle natuurwaarden; door degeneratie van het monument te voorkomen en de verblijf- en nestplaatsen van beschermde soorten te waarborgen, vormt het monument een toegevoegde waarde aan de natuur.	Ja
De lokale staat van instandhouding van de aangevraagde soorten blijft gewaarborgd door het nemen van de voorgeschreven maatregelen. <u>Toelichting:</u> De oorspronkelijke verblijfplaatsen blijven beschikbaar voor zover dit mogelijk is, en verblijfplaatsen die tijdelijk verdwijnen worden na de werkzaamheden opnieuw beschikbaar gesteld. Daarnaast worden nog 40 extra verblijfplaatsen gecreëerd voor de vleermuizen.	Ja

Op basis van het voorgaande hebben wij bepaald voor welke (aangevraagde) soorten welke verbodsbepalingen worden overtreden. Deze zijn weergegeven in tabel 1. Voor deze soorten en verboden wordt de ontheffing verleend. Dit komt overeen met de aangevraagde soorten en verboden.

Conclusie

Gelet op het voorgaande kan de gevraagde ontheffing worden verleend.

OVERIGE VERPLICHTINGEN

Wij wijzen u erop dat u zelf verantwoordelijk bent voor het verkrijgen van eventueel benodigde ontheffingen, vergunningen of toestemmingen op grond van andere wet- en regelgeving.

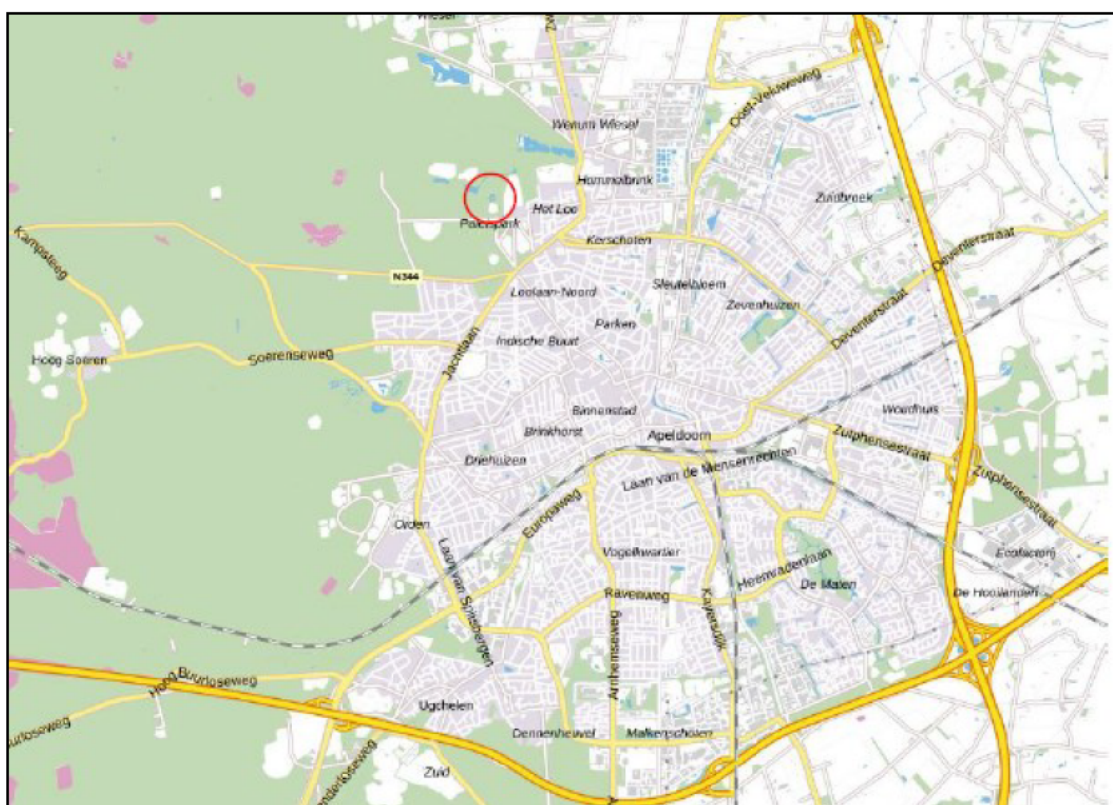
2 oktober 2023

2022-018118

Blad

14 van 16

BIJLAGE 2 – KAART PROJECTGEBIED

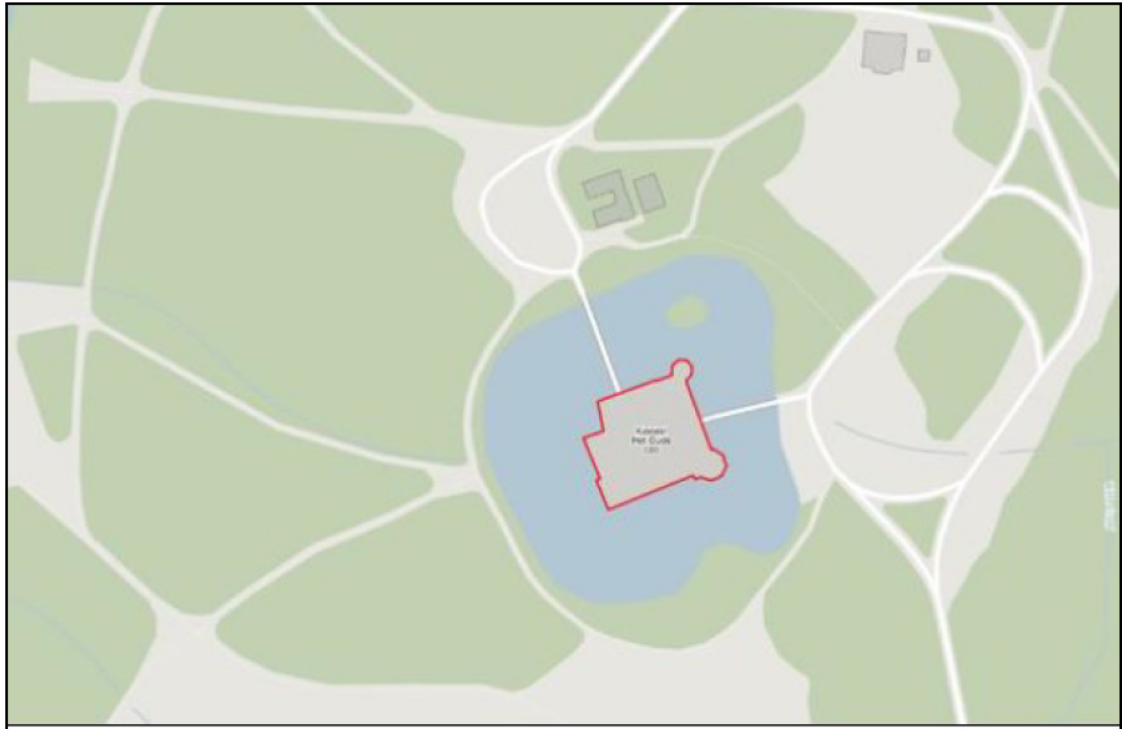

Figuur 1: De ligging van de locatie (rood omcirkeld).

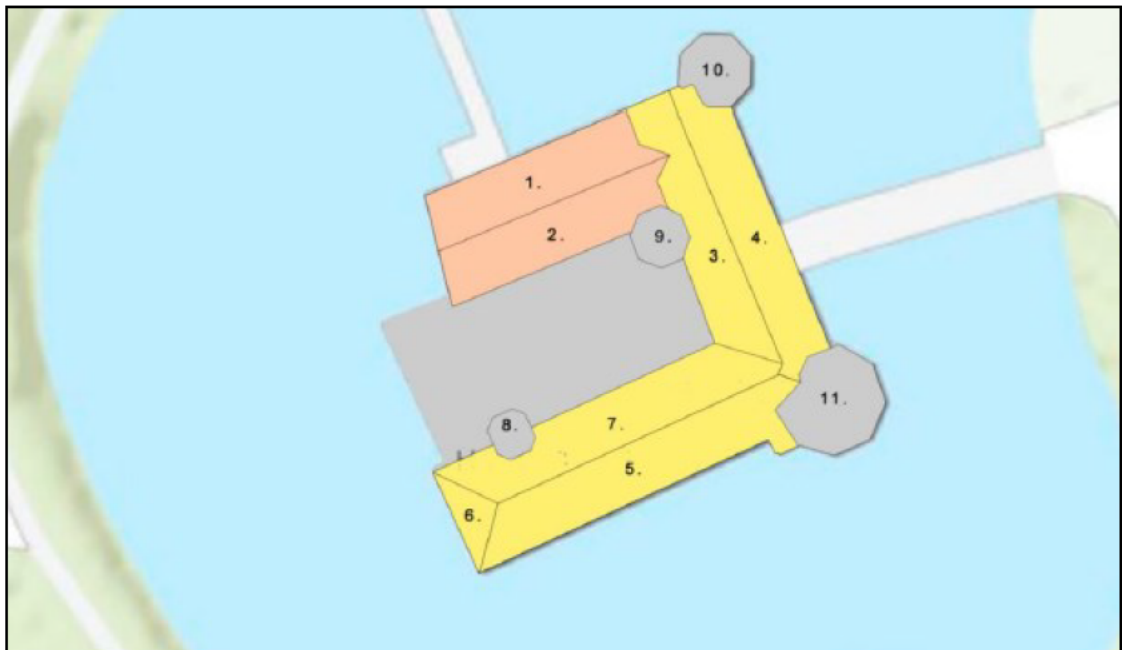
Datum
2 oktober 2023

Zaaknummer
2022-018118

Blad
15 van 16

Figuur 2: De begrenzing van het projectgebied (rood omlijnd).

Figuur 3: De 10 verschillende bouwdelen waar de fasering op zal plaatsvinden.

Datum

2 oktober 2023

Zaaknummer

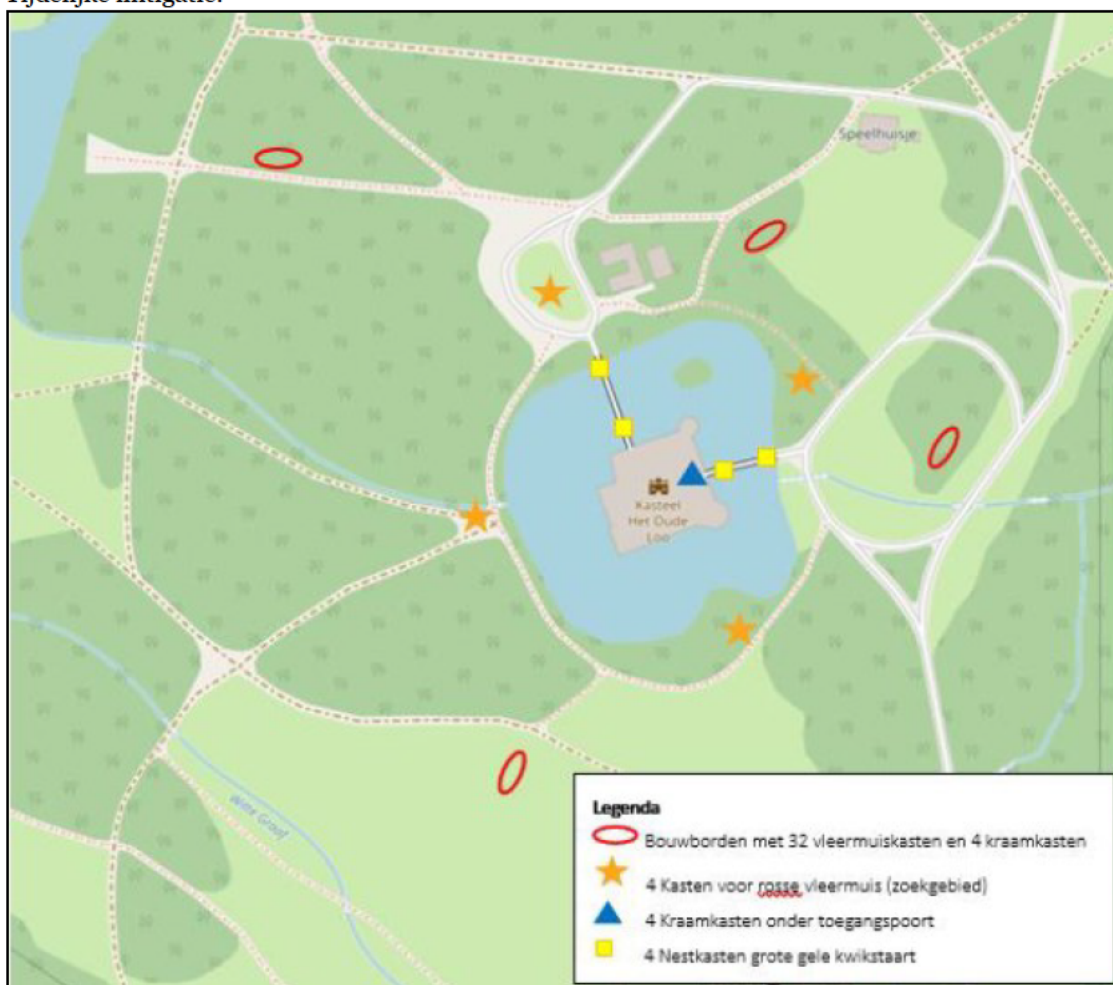
2022-018118

Blad

16 van 16

BIJLAGE 3 – MITIGERENDE MAATREGELEN

Tijdelijke mitigatie:

Figuur 4: Globale locaties van de tijdelijke verblijfplaatsen die worden gerealiseerd. De rode cirkels betreffen tijdelijke verblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis en kleine dwergvleermuis. De oranje sterren betreffen tijdelijke verblijfplaatsen voor de rosse vleermuis, de blauwe driehoeken betreffen tijdelijke verblijfplaatsen voor de laatvlieger en de gele vierkanten betreffen tijdelijke nestkasten voor de grote gele kwikstaart.